

fke hele hundrede Lønder Hartkorn paa een- gang til enkelte Personer, i hvis Interesse det muligt abeles ikke er at fremme Selveiendom til selve Fæsterne; det kan tvertimod være Speculanter, som ville tjene derved. Staten maa derfor med Omhyggelighed vaage over, om det ikke skulde være muligt at finde et Organ, der paa den ene Side kan give Betyggelse for, at den samvittighedsfulde Stamhuusbesidder ingen Bebreidelse kan gjøre sig selv ved at fremme Selveiendom, medens det paa den anden Side kan opstille Garantie for, at Misligheder ikke skulle finde Sted. Jeg veed meget vel, at det er meget lettere at sige, at en Ting ikke er rigtig, end selv at komme frem med, hvorledes Noget skulde være rigtigt. Jeg kan vel indrømme, at saaledes, som det for Die- blikket er, og endogsaa efter den Resolution, som, om jeg erindrer ret, sidst i forrige Aar udkom, og hvorefter baade Succesforer og curatores fideicommissi skulde høres, staaer der en Hindring i veien for vedkommende Stamhuusbesidder til at gaae ind paa disse Forhold, uagtet jeg dog, i Forbigaaende sagt, ingen- lunde troer, at just det især har standset Fæstegodsets Overgang til Selveiendom paa Stamhusene; nei, Grunden hertil sætter jeg i Kri- gen, i de mindre heldige Conjuncturer for Land- manden. Vi behøve kun at gaae til os selv, som have beffestiget os hermed i de sidste Par Aar. Det har været umuligt at sælge, og det kan være, at det har været den sande Grund for vedkommende Fideicommissgodsbesiddere til ikke at attraae og søge en sliq Bevilling. Jeg havde tænkt mig, og jeg havde ønsket, at det skulde blive muligt, at der kunde fremkomme et saadant Organ, som jeg allerede har tilladt mig at antyde, idet der i hver Provinds blev udnævnt af Regjeringen et Par sagkyndige Mænd, og at disse sagkyndige Mænd skulde afgive deres Botum om, hvad Kjøbesummen skulde være pr. Td. Hartkorn, forinden Salget fandt Sted. Jeg troer, at, hvis et saadant Mellemled fandt Sted — jeg mener nemlig,

at disse Mænd skulde fastsætte Betingelserne, at disse derpaa skulde indstilles til Justitsmi- nisteren, og han da approbere dem, — da vilde derved de odiose Smaaligheder, som maa- fke kunde finde Sted, dersom de skulde gjøre Beregningen for hver enkelt Lønde Hartkorn, bortfalde. Fideicommissbesidderen vil ikke søle sig synderlig generet ved saadanne Mæglere, og navnlig forekommer det mig, at det for Re- gjeringen, for Staten vil have en betydelig Garantie, naar de kunne stole paa, at tvende sagkyndige Mænd havde erklæret Salget for fornøstigt og hensigtsmæssigt. Jeg maa der- for tilsaae, at jeg havde tænkt mig noget Saa- dant, og, hvis det skulde finde Understøttelse her i Salen, da troer jeg, at man endnu kunde komme frem dermed til den tredie Behandling af Sagen.

Jeg skulde meget have ønsket at tiltræde Forslaget under Nr. 4, der er stillet af en høit- æret Landstthingsmand. Jeg beklager imidler- tid meget, at han ikke er tilstede idag; thi jeg kan ikke nægte, at, som det er affattet, mangler del, efter min Formening, en Concluston. Jeg seer nemlig ikke Andet, end at der staaer, at Fideicommissbesidderen skal andrage en Plan hos Justitsministeren, men der mangler, at naar han godtgjør de forskjellige Ting, som indeholdes i Forslaget, saa bliver det Justits- ministerens Sag at approbere Salget, ligesom der ogsaa mangler, at dette Samtykke skulde læses til Thinge, saaledes som Udvalgets For- slag indeholder, — to Ting, der burde tilføies. Imidlertid var det vel, dersom Forslaget forøv- rigt vandt Bisald i Forsamlingen, ikke unu- ligt til Sagens tredie Behandling at omred- gere det saaledes, at det kunde blive tydeligere. Det forekommer mig imidlertid, at dette For- slag har betydelige Fortrin fremfor Udvalgets Forslag, idet det udtrykkeligt fremhæver, at Besidderen skal andrage paa det Minimum, for hvilket han antager, at een Lønde Hart- korn kunde afhændes.